*eerste denkrichtingen ontwikkelpaden*

# TOEKOMSTVISIE SITTARD-GELEEN 2030

*namens de toekomstambassadeurs*

versie 1 april 2021

**TER INTRODUCTIE**

Voor u ligt een overzicht met ontwikkelpaden die naar aanleiding van de visievorming Sittard-Geleen 2030 door de toekomstambassadeurs worden uitgewerkt. Middels de ontwikkelpaden willen de ambassadeurs invulling geven aan de uitvoering van de visie. In de visie staat een veerkrachtig Sittard-Geleen, in ecologisch, economisch en sociaal - cultureel opzicht centraal. Middels vier speerpunten worden accenten gelegd: naar een leven lang leren en ontwikkelen,  een positieve gezondheid(sbeleving), een duurzame, diverse, veilige woon- en leefomgeving en een duurzame innovatieve en veilige bedrijvigheid.  Door vervolgens op verschillende plekken in Sittard-Geleen deze speerpunten in samenhang op te pakken wordt de toekomstvisie tot leven gewekt. De trajecten die hieraan ten grondslag liggen worden ontwikkelpaden genoemd, werkplaatsen waar volop gewerkt wordt aan de uitvoering van de visie. De ambassadeurs willen eerst werk maken van: Geleen Zuid, Geleen Centrum, Sittard Centrum, Sittard West, en een duurzaam, circulair, innovatief en ondernemend Sittard-Geleen. In voorliggende flyer vind je korte omschrijvingen van deze vijf ontwikkelpaden. Ze zijn niet volledig maar geven wel een beeld welke uitdagingen en kansen in deze vijf paden centraal staan.

## 1. GELEEN ZUID

Geleen Zuid is een plek met veel potentie om de sociale, economische en ecologische veerkracht te versterken. ZOWonen en de gemeente werken momenteel aan een ambitiedocument voor dit gebied. De ambities passen goed in de visie 2030. Zij zijn vastberaden om de sociale uitdagingen in de wijk meer dan ooit in te vullen. Samen. Leidend zijn niet de cijfers, de levensduur van de hoogbouw, de woningwet of de opgave om het woningaanbod wat terug te dringen in de regio. Leidend is het besef dat het gezelliger, schoner en met name, veiliger kan worden in Geleen-Zuid. Dat achterstanden op gebied van gezondheid en ‘meedoen in de maatschappij’ ingelopen worden. Daarom ligt er al een ambitiedocument dat nadrukkelijk voor een veilige en gezonde wijk gaat. Sommige toekomstambassadeurs zijn al actief aangehaakt.

*Kansrijke (lopende) ontwikkelingen:*

- Perspectief op werk (actieve inzet op participatie)
- Tuinen van Zuid (natuurinclusief bouwen)
- Gezond opgroeien en blijven (gezonde basisschool van de toekomst)
- Zo lang mogelijk zelfstandig ouder worden én ondersteuning & zorg op maat (onder andere ook de ontwikkelingen van Vivantes en Zuyderland)
- Verduurzaming woningvoorraad
- Inrichting openbare ruimte gericht op positieve gezondheid
- Versterken van het groen en de groenbeleving
- Versterking veiligheid en gemeenschapszin

## 2. GELEEN CENTRUM

Als we de visie volgen neigen we naar een soort van Innovation District in Geleen Centrum, waar diverse vormen van innovatie te beleven zijn. Een mooie plek om jong en oud te laten vertoeven, ondernemen, leren en wonen. Vol dynamiek en experimenteerruimte. Waarbij de verbinding wordt gelegd met het naastgelegen Chemelot en Chemelot Campus. Diverse vraagstukken concentreren zich in dit centrum, er is grote nood aan transformatie. De opgave is gelegen in het aantrekken van een nieuwe dynamiek binnen bovenstaand perspectief en hiermee het herprogrammeren van het leegstaande (veelal winkel)vastgoed en de sleetse openbare ruimte. Het samen herdefiniëren van een kleiner detailhandelshart is onderdeel van deze opgave. En vervolgens ruimte scheppen en aanjagen van nieuwe programma’s gericht op ontmoeten, wonen, werken en ondernemen. Er is een sterk georganiseerd centrummanagement dat ook maatschappelijke betrokken is.

*Kansrijke (lopende) ontwikkelingen*

De transformatieopgave in het centrum van Geleen is bij voorkeur gericht op slimme verbindingen tussen wonen, werken, winkelen en ontmoeten. Daarbij zijn circulariteit/duurzaamheid/vergroening, innovatie vanzelfsprekende uitgangspunten om de transformatie te doen slagen. Ook aanpassingen in de openbare ruimte zijn noodzakelijk.

*Werken en ondernemen*

- Stadslab: koppeling met circulariteit en jongeren (ism CHILL)
- Gemeentelijke huisvesting
- Onderzoek naar mogelijkheden huisvestingsmogelijkheden Vidar

*Wonen*

- Prijsvraag: perspectieven voor Geleen mbt toekomstig wonen en leven. Twee ideeën gehonoreerd: ‘Geleen kraakt Geleen’ (1) en ‘Het Verspreide paleis’: wonen in leegstaande panden voor kenniswerkers en studenten van de Campus’ (2).
- Transformatie woningvoorraad: vergrijzing verbinden met verjonging/dynamiek (vanuit Chemelot/Campus).

*Winkelen*

- Centrummanagement Geleen
- Aroundtown Centrumplan
- VVE van Commerciële Ruimten in het Centrum van Geleen

*Ontmoeten*

- Horecaplein
- verkoop Oude Raadhuis
- Cultuur- en evenementenprogrammering (verbinden met circulariteit)

## 3. SITTARD CENTRUM

Centrale opgave is het behoud en versterken van een vitaal en krachtig centrum met zijn historisch hart. Een centrum dat meer is dan een aantrekkelijk winkelgebied. Een mix van functies op het gebied van retail, horeca, stedelijk wonen, cultuur, onderwijs en werken is van het hoogste belang. Bovendien moet er sprake zijn van een centrum met een kwalitatief hoogwaardige ruimte, uitstekend bereikbaar voor alle modaliteiten en goede parkeervoorzieningen. Daarvoor zijn er forse fysieke ingrepen nodig, maar belangrijker nog dan dat is het tot stand komen van een attractieve ontmoetingsplek voor mensen, die er wonen, werken, winkelen, studeren en recreëren.

In de toekomstvisie gaan we voor een bruisend cultuurhistorisch belevingscentrum. In het centrum kun je wonen, ondernemen, studeren, winkelen en verblijven. Het is een ontmoetingsplek voor jong en ouder. Er liggen kansen om hier actief mee aan de slag te gaan, kansen die niet zozeer om een fysieke aanpak vragen, maar vooral om activiteiten, verbinding, participatie etc.

*Aanknopingspunten van lopende ontwikkelingen (illustratief):*

- V&D ontwikkeling als huis van de stad
- De Domijnen/cultuuraanbod/jongerenactiviteiten doorontwikkelen
- Zuyd Hogeschool en aansluiting met de stad als leer- en verblijfsomgeving
- Stationskwartier ontwikkeling
- Stadslab actief in het centrum
- Toeristische ontwikkeling gaande in het centrum o.a experience centrum
- Toonaangevende evenementen en festivals
- Versterken wonen in de historische binnenstad (oa. Kennedysingel en Agnetenpark)
- Versterken openbare ruimte met nadruk op groen en klimaat in combinatie met cultuurhistorie: oa versterken beleving vesting door upgrade oostelijke schootsvelden en kloostertuin. Verbinding binnenstad met buitengebied door herinrichting St. Rosa gebied.

## 4. SITTARD WEST

Dit gebied heeft veel potentie richting toekomst als je het ziet als een wijk met alle mogelijkheden om een slimme wijk, klimaatadaptief, aardgasvrij met aansluiting op Het Groene Net te worden. Met experiment voor nieuwe vormen van (circulair) wonen, samenleven en mobiliteit. En met een open onderwijs- en kennislandschap, als platform voor aansluitend hoger onderwijs;  waar jongeren en ouder contextrijk leren en ontwikkelen in de wijk, coöperatief met samenleving en bedrijvigheid. Dagelijks bezoeken duizenden jeugdigen dit gebied om er te leren, te ontmoeten, te verblijven.
Er zitten momenteel diverse ontwikkelingen in startfase en er is sprake van energie bij meerdere (professionele) stakeholders in het gebied.

*Aanknopingspunten van lopende ontwikkelingen (illustratief):*

- Aardgasvrij Limbrichterveld staat ver in de steigers
- Er is een rijk aanbod (funderend en beroepsgericht) aan onderwijs (DaCapo College, Trevianum, VISTA), met vermenging en vervlechting van leerlijnen, onderzoek en bedrijfsleven
- Het is een toonaangevend handelsgebied tot aan Bedrijvenstad Fortuna
- Het omvat ook het stationsgebied
- Herbestemming DSM-kantoren
- Er zijn ook infrastructurele ambities (aansluitingen wijk, stadsrondweg)
- Er is een woonzorgontwikkeling, Huis van de wijk, initiatieven voor positieve gezondheid in verbinding met ook sport en bewegen
- Nieuwbouw en verrijking van diverse bestaande (binnen- /buiten-) sportvoorzieningen
- Transformatie en combinatie bestaande woningen
- Hoogbouwflats als icoon voor entree Sittard (vanuit Noord)
- Hof van Onthaasting en groene (verblijfs)zones in de wijk waar jong en ouder elkaar ontmoeten
- Leven lang leren (open leerlandschap voor inwoners; stimuleren en uitdagen)
- Bestaande krachten werken al enthousiast samen in het gebied

## 5. NAAR EEN DUURZAAM, CIRCULAIR, INNOVATIEF EN ONDERNEMEND SITTARD-GELEEN

Het programma van de Chemelot Circular Hub is gericht op het verduurzamen en circulair maken van de bedrijvigheid van Chemelot. Een en ander impliceert de transitie naar andere grondstoffen en een verduurzaming van de productie. Deze grote ontwikkeling is ook een mooie kans voor Sittard-Geleen, inclusief haar bedrijven en ondernemers. Hoe kunnen zij meeliften op deze duurzame en circulaire transitie? En hoe kunnen we als gemeente aantrekkelijk zijn voor jonge mensen en gezinnen om hier te blijven of zich te vestigen en mee te bouwen aan de circulaire economie en samenleving?

*Aanknopingspunten van lopende ontwikkelingen (illustratief):*

- Uitwerking van Chemelot Circular hub als aanjager van een brede circulaire transitie
- Meer ondernemerschap hierin meekrijgen, bedrijven en ondernemers inspireren en meetrekken in deze duurzame transitie
- Chemelot Campus (en andere grote duurzame spelers) zijn lokaal actief in de samenleving aanwezig  (bijvoorbeeld met extra activiteiten in Geleen centrum in het Innovation District)
- Stadslab circulair Geleen
- Proeftuinen zoals bijvoorbeeld Smart City Zeeheldenbuurt en Het Verspreide Paleis-circulaire events vinden plaats
- Verbetering woon- en leefomgeving rondom Chemelot door onder andere verbetering externe veiligheid en milieu, fietspaden en OV verbindingen, versterking landschap Graetheide en groene verbindingen rondom Chemelot (gebiedsvisie).
- Bewonersparticipatie die al loopt in het kader van de gebiedsvisie ontwikkeling
- Energietransitie, Het Groene Net
- Clubhuis van de Industrie
- Programma Trendbreuk, investeren in kansen en mogelijkheden voor de jeugd zijnde de werkende van de toekomst

Toekomstvisie 2030 is een initiatief van Gemeente Sittard-Geleen
volg #SITTARDGELEEN2030 op